

Temeljem članka 28. stavak 1. podstavak 1. Zakona o zaštiti i spašavanju ("Narodne novine" broj 174/04., 79/07., 38/09. i 127/10.), članka 14. i članka 30. točka 2. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05., 2/06., 5/09., 16/09 i 2/13.), Skupština Osječko-baranjske županije donijela je na 7. sjednici 11. ožujka 2014. godine

S M J E R N I C E

za organizaciju i razvoj sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini

UVOD

Smjernice za organizaciju i razvoj sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije dokument su koji se donosi u cilju:

- zaštite i spašavanja ljudi,
- njihovih materijalnih i kulturnih dobara,
- zaštite i očuvanja okoliša te
- ravnomjernog razvoja svih nositelja sustava zaštite i spašavanja.

Navedene Smjernice temelje se na Procjeni ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara sa područja Osječko-baranjske županije, koju je u srpnju 2010. godine donijela županijska Skupština.

Smjericama za organizaciju i razvoj sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini ("Županijski glasnik" broj 3/13.), definirani su strateški ciljevi za organizaciju sustava zaštite i spašavanja na našem području.

Možemo reći da su protekle godine, unatoč brojnim izazovima s kojima je bio suočen sustav zaštite i spašavanja na našem području, mnogi ciljevi definirani navedenim dokumentom uspješno ostvareni čime je učinjen značajan pomak u daljnjoj izgradnji učinkovitog sustava zaštite i spašavanja.

Treba ipak reći da zbog niza objektivnih okolnosti (složenost i opseg pojedinih poslova, nedostatan financijski kapacitet kako jedinica lokalne samouprave tako i županije, nedostatak kadrova unutar stručnih službi koje se bave zaštitom i spašavanjem na lokalnoj i regionalnoj razini, izostanak pravovremene dostave podataka od strane nadležnih institucija) neki od ciljeva predviđenih gore navedenim Smjericama nisu ostvareni u planiranom roku. Slijedom navedenog u Smjernice za organizaciju i razvoj sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini ugrađeni su svi strateški ciljevi koji u prethodnoj godini nisu ostvareni te će rad na njihovoj realizaciji biti nastavljen do njihova punog ostvarenja.

Smjericama se stvaraju preduvjeti kako za prevenciju i zaštitu od mogućih ugroza tako i za učinkovito reagiranje u slučajevima nesreća, velikih nesreća i katastrofa, s ciljem minimiziranja štetnih posljedica i brze normalizacije svakodnevnog života na pogođenom području.

Pored toga Smjericama se definiraju i usklađuju ljudski i materijalno-tehničke kapaciteti kojima raspolaže Osječko-baranjska županija, u slučaju pojave bilo kojeg oblika ugroze, te se ustrojava jedinstven i dobro koordiniran sustav zaštite i spašavanja s jasno definiranim ovlastima, nadležnostima i zadacima svih njegovih sastavnica.

1. Službe i pravne osobe koje se zaštitom i spašavanjem bave u okviru svoje redovne djelatnosti

Službe i pravne osobe koje se nekim oblikom zaštite i spašavanja bave u okviru svoje redovne djelatnosti jedan su od temeljnih nositelja sustava zaštite i spašavanja. U najširem smislu riječi ovdje možemo uključiti sve gospodarske subjekte koji svojim ljudskim, materijalno-tehničkim ili smještajnim kapacitetima mogu pomoći učinkovitoj provedbi aktivnosti zaštite i spašavanja (prijevoznike, građevinske, ugostiteljsko-turističke i druge gospodarske subjekte).

U tom kontekstu treba istaknuti da je župan Osječko-baranjske županije još u prosincu 2010. godine donio Rješenje o određivanju operativnih snaga zaštite i spašavanja i pravnih osoba od interesa za zaštitu i spašavanje u Osječko-baranjskoj županiji.

Navedenim Rješenjem određene su operativne snage i pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje kojima će župan, u slučaju neposredne prijetnje od nastanka katastrofe ili veće nesreće na području Županije, dati određene zadaće.

U protekloj godini ostvarena je kvalitetna suradnja Osječko-baranjske županije s nizom pravnih osoba koje se u širem smislu bave nekim oblikom zaštite i spašavanja u okviru svoje redovite djelatnosti. Kvaliteta ove suradnje potvrđena je i tijekom provedbe mjera obrane od poplava na našem području u lipnju 2013. godine, kada su brojne tvrtke stavile na raspolaganje vlastite kapacitete za potrebe eventualne evakuacije i smještaja ljudi i stoke s poplavom ugroženog područja.

Poučena upravo navedenim iskustvom Županija će u narednom razdoblju nastaviti i proširiti suradnju sa službama i pravnim osobama koje se zaštitom i spašavanjem bave u okviru svoje redovne djelatnosti kako bi se osiguralo njihovo koordinirano djelovanje i u budućim izvanrednim situacijama.

2. Udruge građana od interesa za sustav zaštite i spašavanja

Udruge građana od interesa za sustav zaštite i spašavanja daju izniman doprinos njegovu učinkovitom funkcioniranju. U mnogim izvanrednim situacijama, s kojima je posljednjih godina bila suočena Osječko-baranjska županija, upravo su specifična znanja i vještine kojima raspolažu navedene udruge, bile od presudnog značaja za pravodobnu i učinkovitu provedbu pojedinih aktivnosti zaštite i spašavanja.

Imajući u vidu navedene činjenice Županija je u proteklom razdoblju učinila brojne korake kako bi jasnije definirala značaj i funkciju udruga građana u daljnjoj izgradnji sustava zaštite i spašavanja na našem području. Sukladno tome stručna služba Osječko-baranjske županije izradila je Registar udruga građana od interesa za sustav zaštite i spašavanja koji se kontinuirano ažurira i tijekom godine nadopunjuje novim podacima.

Pored toga Županija je protekle godine sklopila sporazume o suradnji s Društvom za podvodne aktivnosti "Mursa" i Radio klubom "Osijek" kojima su definirani oblici suradnje u provedbi aktivnosti od zajedničkog interesa. Dodamo li ovome da je Županija još 2011. godine sklopila sporazum o suradnji s Hrvatskom gorskom službom spašavanja, stanicom Osijek, možemo reći da su navedenim sporazumima najznačajnije udruge građana od interesa za razvoj sustava zaštite i spašavanja na našem području postale njegovim neizostavnim dijelom. Na temelju navedenih sporazuma, Osječko-baranjska županija će u narednom razdoblju:

- nastaviti sufinanciranje redovitih djelatnosti Hrvatske gorske službe spašavanja, stanice Osijek (u okvirima određenim navedenim sporazumom o suradnji),
- nastaviti izgradnju integriranog sustava veze za potrebe operativnih snaga zaštite i spašavanja na našem području te
- intenzivirati proces opremanja i edukacije tima za zaštitu i spašavanje iz vode županijskih postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene.

3. Vatrogasna zapovjedništva i postrojbe

Vatrogasna zajednica Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu Vatrogasna zajednica) objedinjuje vatrogasnu djelatnost na području Osječko-baranjske županije.

Vatrogasnu zajednicu čine 141 dobrovoljno vatrogasno društvo te tri javne profesionalne vatrogasne postrojbe udružene u 16 vatrogasnih zajednica gradova, općina i područja. Tri javne profesionalne vatrogasne postrojbe (JPVP Osijek, JPVP Našice i JPVP Beli Manastir) najopremljeniji su i najosposobljeniji dio vatrogasnog sustava koji može odgovoriti gotovo svim oblicima potencijalnih ugroza. Ipak potrebno je nastaviti sustavno ulagati u edukaciju i opremanje navedenih postrojbi kako bi iste održale najvišu razinu operativne spremnosti. Pored toga potrebno je, okviru financijskih mogućnosti, dalje razvijati djelatnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava kao najbrojnijih i najrasprostranjenijih vatrogasnih postrojbi na području Županije.

Daljnji razvoj djelatnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava još je značajniji, ako se zna, da pored svoje primarne funkcije, navedena društva ostvaruju i čitav niz drugih funkcija značajnih za skladno funkcioniranje šire društvene zajednice i često su jedan od glavnih nositelja društvenog života manjih lokalnih sredina.

Kako bi se materijalno-tehnička opremljenost i stručna osposobljenost vatrogasnih postrojbi podigla na višu razinu potrebno je, (kroz suradnju Osječko-baranjske županije, Vatrogasne zajednice i inih vatrogasnih postrojbi ovoga područja) provesti sljedeće aktivnosti:

1. Sustavno provoditi preventivne mjere zaštite od požara (osobito tijekom ljetnih mjeseci, u sezoni žetvenih radova kao i u drugim razdobljima u godini u kojima postoji povećana opasnost od nastanka požara).
2. Educirati lokalno stanovništvo o opasnostima i negativnim učincima požara.
3. Kontinuirano provoditi stručnu suradnju vatrogasnih zajednica gradova i općina, dobrovoljnih vatrogasnih društava i javnih profesionalnih vatrogasnih postrojbi na području Županije u cilju ostvarivanja zajedničkih zadaća i unaprjeđenja operativne sposobnosti svih vatrogasnih postrojbi.
4. Nastaviti opremanje vatrogasnih postrojbi najsuvremenijim materijalno-tehničkim sredstvima.
5. Stalno provoditi stručno osposobljavanje vatrogasnih postrojbi organizacijom seminara, tečajeva i pokaznih vježbi.
6. Intenzivirati suradnju vatrogasnih postrojbi na području Osječko-baranjske županije i drugih gospodarskih subjekata, ustanova i udruga koji se zaštitom i spašavanjem bave u okviru svoje redovne djelatnosti kako bi se osiguralo njihovo koordinirano djelovanje u slučaju nastanka nesreće, velike nesreće ili katastrofe.
7. Donijeti Provedbeni plan unaprjeđenja zaštite od požara za područje Osječko-baranjske županije za 2015. godinu.
8. Izraditi Izvješće o provedbi Provedbenog plana za unaprjeđenje zaštite od požara za područje Osječko-baranjske županije za 2013. godinu.

4. Zapovjedništvo i postrojbe civilne zaštite

Zapovjedništvo i postrojbe civilne zaštite dio su operativnih snaga zaštite i spašavanja na području Osječko- baranjske županije.

Nakon što je uspješno završen proces njihova osnivanja i kadrovske popune potrebno je u narednom razdoblju intenzivirati proces njihovog materijalno-tehničkog opremanja, edukacije i uvježbavanja (trenutno su sve postrojbe opremljene osnovnom osobnom opremom, a nabavljen je i manji dio skupne specijalističke opreme za pojedine specijalističke timove).

U kontekstu činjenice da potpuno opremanje kako Zapovjedništva tako i postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije, zahtjeva značajna financijska sredstva, planirano je u narednom razdoblju dio opreme za potrebe postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene nabaviti sredstvima iz fondova Europske unije. Slijedom navedenog od osobitog je značaja do kolovoza 2014. godine uspješno realizirati projekt "Dravis 3" (koji se provodi u okviru IPA Programa prekogranične suradnje Hrvatska - Mađarska 2007-2013.).

Mjere i aktivnosti koje u 2014. godine treba provesti kako bi sustav civilne zaštite na našem području bio spreman odgovoriti svim potencijalnim izazovima su:

1. donijeti Vanjski plan za sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari koje mogu izazvati posljedice za život i zdravlje ljudi i za okoliš;
2. donijeti Plan civilne zaštite;
3. u suradnji sa svim relevantnim institucijama izraditi standardne operativne postupke za sve predvidive oblike izvanrednih situacija;
4. nastaviti izgradnju integriranog sustava radio veza u kriznim situacijama, za potrebe operativnih snaga zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije te ga adekvatno opremiti;
5. sustavno provoditi edukaciju članova Stožera zaštite i spašavanja Osječko-baranjske županije, Zapovjedništva civilne zaštite Osječko-baranjske županije, vatrogasnog zapovjedništva te postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene;
6. nastaviti proces materijalno- tehničkog opremanja Zapovjedništva civilne zaštite osječko-baranjske županije i postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije;
7. izvršiti smotru postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije i provoditi njihovo sustavno uvježbavanje kako bi se održala njihova operativna spremnost;
8. permanentno provoditi proces edukacije djece i mladeži u području zaštite i spašavanja;
9. kontinuirano provoditi pokazne vježbe kako bi se provjerila spremnost sustava zaštite i spašavanja za odgovor na sve potencijalne ugroze te uklonili eventualno uočeni nedostaci;
10. putem mješovite radne skupine za prekograničnu suradnju u području zaštite i spašavanja nastaviti dosadašnju kvalitetnu suradnju sa mađarskom Županijom Baranja (kroz intenzivnije kontakte, razmjenu informacija i provedbu zajedničkih vježbi u pograničnom području) kako bi se postiglo sinkronizirano djelovanje dvaju susjednih regija u slučaju nastanka nesreća, velikih nesreća i katastrofa;
11. kroz sudjelovanje u programima za prekograničnu suradnju Europske unije osigurati sredstva za daljnju izgradnju sustava zaštite i spašavanje;
12. nastaviti međunarodnu suradnju na unaprjeđenju sustava zaštite i spašavanja kako sa državama članicama Europske unije tako i sa drugim državama u regiji;
13. unaprijediti međužupanijsku i regionalnu suradnju na unaprjeđenju sustava zaštite i spašavanja;
14. u suradnji Osječko-baranjske županije i Gradova na njenom području osnovati skladište u kojemu će se na adekvatan način uskladištiti oprema specijalističkih postrojbi civilne zaštite Osječko-baranjske županije i oprema ostalih sastavnica sustava zaštite i spašavanja;
15. u provedbi svih aktivnosti značajnih za izgradnju sustava zaštite i spašavanja, sustavno unaprjeđivati koordinaciju Stožera za zaštitu i spašavanje Osječko-baranjske županije i stožera za zaštitu i spašavanje jedinica lokalne samouprave;
16. intenzivirati suradnju sa svim relevantnim institucijama na državnoj razini.

5. Skloništa

Kako bi se osigurala stalna ispravnost i funkcionalnost skloništa odnosno očuvala njihova temeljna zaštitna funkcija u narednom razdoblju potrebno je:

1. u proračunima jedinica lokalne samouprave osigurati sredstva za redovito održavanje skloništa osnovne zaštite u njihovom vlasništvu;
2. potaknuti rješavanje imovinsko-pravnih odnosa u skloništima u kojima nije provedeno etažiranje kako bi se omogućilo svrhovito korištenje navedenih objekata;
3. održavanje skloništa (koje obuhvaća poslove tekućeg održavanja, servisnog održavanja i radove investicijskog održavanja) provoditi sukladno pravilima struke.

6. Objava

Ove Smjernice bit će objavljene u "Županijskom glasniku".

Klasa: 810-01/14-01/2

Urbroj: 2158/1-01-01-14-5

Osijek, 11. ožujka 2014.

Predsjednik

Antun Kapraljević, v.r.